

The Way to Art

นิทรรศการศิลปะร่วมสมัย

"เส้นทางสู่ศิลปะ"

ณ หอศิลป์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ระหว่างวันที่ 22 ธันวาคม 2547 ถึง 10 มกราคม 2548

“สามัญสำนึก” หมายถึงการตัดสินใจ
ที่เต็มไปด้วยพลังและความคิดอันสดใส

เชื่อว่าท่านเริ่มต้นเป็นศิลปินที่ดีได้
โดยมีความตั้งใจสูง
ยึดมั่นในอุดมคติ
ขยัน อดทน และ พากเพียร

และการเป็นศิลปินที่มีสุขภาพแข็งแรง
จึงเป็นแนวทางใหม่ที่ทุกคนควรใฝ่ฝัน
สำหรับจินตนาการที่กว้างไกล
เพื่อชีวิตอันยาวแสนนาน

ศาสตราจารย์ ธนะ เลหาภัยกุล
คณบดีคณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์
7 ธันวาคม 2547

เส้นทางสู่ศิลปะ

เป็นโครงการที่ภาควิชาจิตรกรรมจัดขึ้นทุกปีอย่างต่อเนื่อง อันด้วยความตระหนักถึงผลประโยชน์ของนักศึกษาที่จะได้รับประสบการณ์ในการทำงานศิลปะ และนำผลงานศิลปะเหล่านั้นออกสู่สายตาประชาชน เพราะการเรียนศิลปะในระดับสูงนั้น ไม่เพียงแต่การเรียนรู้ในห้องเรียน แต่ความสำคัญคือการเรียนรู้จากการทำงาน และรับประสบการณ์โดยตรงจากผู้ชมงานศิลปะ ซึ่งประหนึ่งเหมือนกับนักศึกษาเป็นศิลปินจริง ๆ การรับฟังความคิดเห็นจากผู้ชมซึ่งไม่ใช่อาจารย์ผู้สอนจะเป็นประเด็นที่นักศึกษาต้องมีและตอบคำถามนั้น ๆ ต่อผู้ชมเอง สิ่งเหล่านี้นักศึกษาจะต้องตระหนักถึง และพร้อมต่อการแก้ไขปัญหานั้น

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาโครงการเส้นทางสู่ศิลปะ ได้คัดเลือกนักศึกษาในระดับปริญญาโท ที่กำลังเรียนในปีสุดท้ายเป็นผู้แสดงผลงานศิลปะ รวมทั้งการดำเนินการจัดงานทั้งหมด ซึ่งนั่นจะส่งผลให้กลุ่มนักศึกษาต้องทำงานร่วมกัน ตั้งแต่วางแผนในการจัดงาน สร้างงาน ไปจนถึงการประเมินผลของงานนิทรรศการหลังสิ้นสุดโครงการ ประสบการณ์เหล่านี้จะเกิดขึ้นแก่ตัวนักศึกษาผู้แสดงงาน และภาควิชาจิตรกรรม จะเป็นเพียงผู้สนับสนุนและดูแลเท่านั้น นักศึกษาจะเป็นผู้รับผลที่เกิดขึ้นทุกอย่าง เจกเช่นเดียวกับการแสดงผลงานศิลปะของศิลปิน ซึ่งเป็นเส้นทางของนักศึกษาศิลปะทุกคน

อาจารย์อำมฤทธิ์ ชูสุวรรณ
หัวหน้าภาควิชาจิตรกรรม

ชื่อผลงาน "Untitled" 2004, เทคนิค สีส้ม, ขนาด 100x100x400 ซม.

A.Klinkulab

อนุชิต กลิ่นกุหลาบ
Anuchit Klinkulab
เกิด 15 ตุลาคม 2515 กรุงเทพฯ
ที่อยู่ 12/1 แขวงบางกวย เขตบางกวย จังหวัด นนทบุรี
โทร 02-422-1456, 06-901-9172
email: anuchitro11@yahoo.co.uk
การศึกษา -ศิลปบัณฑิต คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
-วิทยาลัยช่างศิลป์ ลาดกระบัง
เกียรติประวัติ
-รางวัลชมเชยพิเศษ การประติมากรรมประกอบหิน ปี 2544
-รางวัลรองชนะเลิศ การประกวด ศิลปกรรมอิตาชิ ครั้งที่ 7
-รางวัลรองชนะเลิศ การประกวด จิตรกรรมร่วมสมัย พานาโซนิค ครั้งที่ 5
-รางวัลรองชนะเลิศ การประกวด จิตรกรรมร่วมสมัย พานาโซนิค ครั้งที่ 6
แนวความคิด
การย้ำเตือนให้พิจารณาเรื่องของสุขภาพ และการดำเนินชีวิต

ชื่อผลงาน "รอคอย 2", เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ, ขนาด 150 x 150 ซม.

แนวความคิด

สภาวะสังคมปัจจุบันซึ่งมีความเร่งรีบ ผู้คนต่างคนต่างอยู่โดยไม่สนใจซึ่งกันและกัน จากสิ่งที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดสภาวะแห่งแรงกดดัน ความไม่แน่นอน ของชีวิต ถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานจิตรกรรม

J.Onvijan

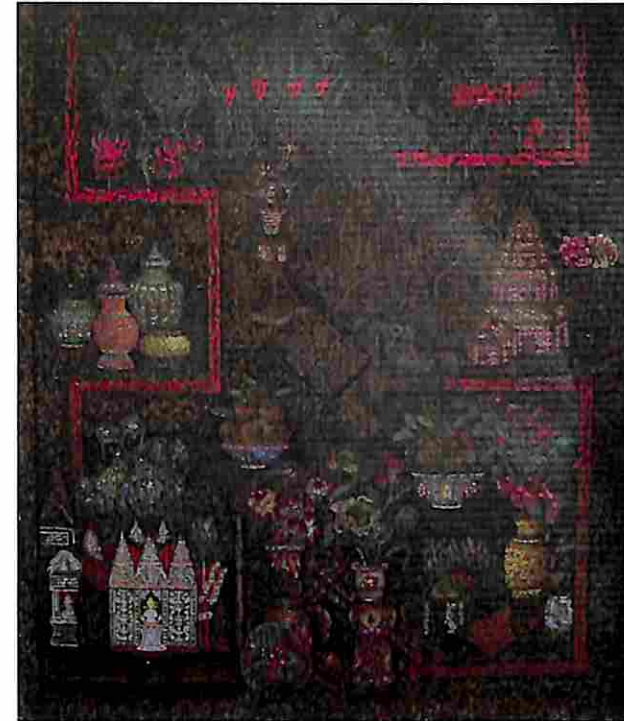

จักรพงษ์ อ่อนวิจารณ์
Jakrapong Onvijan
เกิด 13 กันยายน 2518 ร้อยเอ็ด
ที่อยู่ อาคารศิลปพิธีศรี 2 คณะจิตรกรรม
มหาวิทยาลัยศิลปากร
การศึกษา-ศิลปบัณฑิต คณะจิตรกรรม ประติมากรรม
และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
-วิทยาลัยช่างศิลป์ ลาดกระบัง
เกียรติประวัติ
-รางวัลสนับสนุน ศิลปินรุ่นเยาว์ 2542
-รางวัลเกียรติบัตร ฟิลิปปินส์

C.Kanjanasirirat

เชิดชาย กาญจนศิริรัตน์
Cherdchai Kanjanasirirat
เกิด 25 มีนาคม 2512 ร้อยเอ็ด
ที่อยู่ 14/1 ถ.สุเทพ ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200
โทร 05 145 5490
การศึกษา -ศิลปบัณฑิต คณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
-วิทยาลัยเทคโนโลยีโคราช(สถาบันราชมงคล นครราชสีมา)
เกียรติประวัติ
-รางวัลชนะเลิศ จิตรกรรมแบบเหมือนจริง โดย ธนาคารกสิกรไทย 2537
-ทุนสนับสนุนการทำงานศิลปะ จาก "19แกลเลอรี"
-แสดงเดี่ยวงานจิตรกรรมชุด "Inquest of Thai Spilit" ณ ธนิยะพลาซ่า
-รางวัลที่ 2 เหรียญเงินบัวหลวงจิตรกรรมไทยประเพณี
ครั้งที่ 26 โดย มูลนิธิธนาคารกรุงเทพ
-รางวัลพิเศษ งานแสดงศิลปกรรมร่วมสมัย นำสิ่งที่สูญชีวิตครั้งที่ 16
-รางวัลชมเชย การประกวด ศิลปกรรมโดย บริษัทสามารด คอร์ปอเรชั่น จำกัด

ชื่อผลงาน 2004, เทคนิค สีอะครีลิกบนผ้าใบ, ขนาด 120x140 ซม.

แนวความคิด

จากการได้สัมผัส และใช้ชีวิตช่วงหนึ่งในภาคกลาง ข้าพเจ้ามีความประทับใจในความเป็นเอกลักษณ์ ของท้องถิ่น โดยเฉพาะผลงานศิลปกรรม และสถาปัตยกรรมในท้องถิ่น แต่เป็นที่น่าเสียดายที่สิ่งเหล่านี้ จะต้องสูญหายไป หรือเปลี่ยนแปลงไปในวันหนึ่งข้างหน้า อารมณ์ ความรู้สึกสะท้อนใจ ในสภาพความเสื่อมสลาย หดทรม ของศิลปกรรมต่างๆ เช่นงานจิตรกรรม ประติมากรรมและสถาปัตยกรรม ที่มีคุณค่า มีความงาม และมีความหมายในทางทัศนศิลป์ ร่องรอย ความผูกพัน ซึ่งเป็น พยานหลักฐานของความศรัทธาที่มีต่อศาสนา เป็นแรงบันดาลใจในการทำงานชุดนี้ โดยการนำเอา สีสัน รูปทรง พื้นผิว และน้ำหนัก เป็นสัญลักษณ์ เพื่อแสดงออกถึง บรรยากาศที่ทำให้เกิด สมธิ และจิต วิญญาณ ของความเป็นไทย เพื่อ โน้มนำไปสู่ความรู้สึกที่เป็นสุข สงบ

ประวัติการแสดงผลงาน ชื่อผลงาน "ภาวการณ์แปร 1", เทคนิค วัสดุผสม, ขนาดผ้าใบ ไม่แน่นอน
2540 ร่วมแสดงผลงานศิลปะในโครงการ "บอกเราสักนิดเมื่อคิดถึงสิ่งแวดล้อม" ครั้งที่ 2
2545 ร่วมแสดงงานนิทรรศการศิลปะกลุ่ม "บรรเจิด" ครั้งที่ 1 และ 2 ณ บ้านบางกอก
2545 ร่วมแสดงผลงานศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 48 ณ หอศิลป์เจ้าฟ้า
2545 ร่วมแสดงผลงานของนักศึกษาปริญญาตรี คณะจิตรกรรม ณ หอศิลป์เพาะช่าง
2546 เข้าร่วมโครงการ work shop กับศิลปินกลุ่มจากประเทศฟินแลนด์ ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร
เกียรติประวัติ
2542 รางวัลที่ 3 การประกวดเขียนภาพ สัตว์ป่าอนุรักษ์
2543 รางวัลยอดเยี่ยม การแข่งขันสร้างสรรค์วิชาการสายศิลปกรรมในนิทรรศการทัศนศิลป์ราชชมเชยสัมพันธ์
2544 รางวัลดีเด่นการประกวดจิตรกรรมร่วมสมัยพานาโซนิคครั้งที่ 4
แนวความคิด

ประทับใจในตัววัสดุประเภท เส้นใยที่ได้จากธรรมชาติ รวมถึงเนื้อหาความงามของผ้าชนิดต่างๆที่สัมผัสได้ทั่วไป โดยแสดงออกถึง ภาวะอารมณ์ ความรู้สึกในแบบนามธรรม มุ่งไปที่ เนื้อหาสาระของกระบวนการจัดการกับตัววัสดุเป็นสำคัญ เพื่อปลูกเร้าจินตนาการให้แก่ผู้ชมงาน

O.Maksin

องอาจ มากสิน
Ong-ard Maksin
เกิด 1 เมษายน 2523 จังหวัด กรุงเทพฯ
ที่อยู่ 56/2 หมู่ 4 ซอยสุขสวัสดิ์ 52 ถ.สุขสวัสดิ์
แขวงราษฎร์บูรณะ เขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพฯ 10140
โทร . 01-4009194
การศึกษา-ศิลปบัณฑิต สาขาจิตรกรรม วิทยาเขตเพาะช่าง
-กำลังศึกษาในระดับศิลปมหาบัณฑิต สาขาจิตรกรรม
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

D.Sonjam

ดิสพล สอนแจ่ม
Ditsapon Sonjam
เกิด 12 มีนาคม 2519 กรุงเทพฯ
ที่อยู่ 550/2 ซ.อิสรภาพ 21 แขวงวัดท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ
โทร 09774 4128
email: sditsapon@hotmail.com
การศึกษา
-ศิลปบัณฑิต คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
-โรงเรียนกรุงเทพจิตรศิลป์
การแสดงผลงาน
-นิทรรศการศิลปนิพนธ์ ของนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีสุดท้าย คณะจิตรกรรม
ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปี 2543
-การแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยของศิลปินรุ่นเยาว์ ครั้งที่ 18
-การแสดงจิตรกรรมร่วมสมัย พานาโซนิค ครั้งที่ 4
-การแสดงจิตรกรรมร่วมสมัย พานาโซนิค ครั้งที่ 5
-การแสดงจิตรกรรมร่วมสมัย พานาโซนิค ครั้งที่ 6
แนวความคิด
กาลเวลานั้นเคลื่อนผ่าน ไม่ว่าสิ่งดีหรือสิ่งเลว ความงามหรือความน่าเกลียด ล้วนแปรปรวน และคงอยู่เพียงชั่วขณะ
และมีเพียงชั่วขณะนั้นเท่านั้นที่เราจะสัมผัสรับรู้ถึงคุณค่า หรือความไร้ความหมายของสิ่งเหล่านั้นได้จนกว่าสุดท้ายแล้ว ความหลงลืมก็จะลบเลือนมันไปในที่สุด

ชื่อผลงาน "Couple" 2004. เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ, ขนาด 145x190 ซม.

P.Suthathongthai

ประทีป สุทธาทองไทย
Prateep Suthathongthai
เกิด 6 ตุลาคม 2523 กรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ 120/98 ถ.จอมทอง ซอย 8 แขวงบางค้อ เขต จอมทอง
กรุงเทพฯ 10150
โทร 08 034 6844
email prateep_mom@hotmail.com
การศึกษา
ศิลปบัณฑิต สาขาจิตรกรรม วิทยาเขตเพาะช่าง
กำลังศึกษาในระดับศิลปมหาบัณฑิต สาขาจิตรกรรม บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร
แนวความคิด
ผมไม่แน่ใจ ในบางครั้งว่า อะไรของเรา ที่สะท้อนอยู่ในกระจกนั้น
คือภาพจริงเสมอไป

ชื่อผลงาน "ไม่มี.....", เทคนิค ภาพถ่าย, ขนาด 20x20 นิ้ว

J.thanateeranon

จักรพันธ์ ธนธีรานนท์
Jakraphun Thanateeranon
เกิด 3 กรกฎาคม 2520 ตาก
ที่อยู่ 130/71 หมู่บ้านมวจันทร
คลองกุ่ม นีงกุ่ม กรุงเทพฯ 10230
โทร 01 752 7320
email newcool2004@yahoo.com
www.rama9art.org/jakraphun
การศึกษา
ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขา Intermedia Art ภาควิชาทัศนศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
แนวความคิด

การเติบโตท่ามกลางยุคที่นับได้ว่าเทคโนโลยีกำลังขยายตัวและพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง ความคุ้นเคยกับการมีโทรทัศน์และวิดีโอเกมสื่เป็นเพื่อนเล่นนั้นซึมซับอยู่ในวิถีการดำเนินชีวิต
ตั้งแต่สมัยเด็ก จนถึงปัจจุบันเทคโนโลยีอีกหลายแขนงก็ยังคงเข้ามาบ่มบพต่อการดำเนินชีวิตอย่างสม่ำเสมอจึงมีความต้องการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยอาศัยสื่อเทคโนโลยีของ
ภาพถ่ายและภาพเคลื่อนไหวเป็นอุปกรณ์ โดยนำเสนอศิลปะไทยผ่านสื่อวีดิโอติดตั้งจัดวาง (Video Installation) ผสมผสานกับศิลปะแสดงสด (Performance Art)

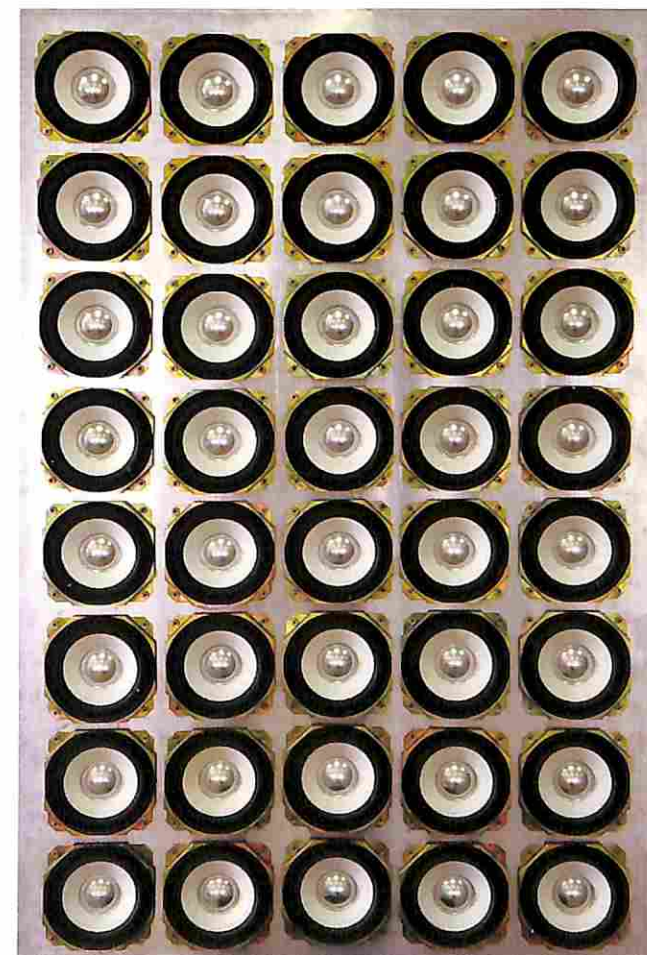
ชื่อผลงาน "Mask" 2004. เทคนิค สื่อผสม, ขนาดผืนแปร ไม่แน่นอน

P.Rimsakul

นาย พรทวีศักดิ์ ริมสกุล
Pomtaweesak Rimsakul
เกิด 14 กุมภาพันธ์ 2522 อุตรธานี
ที่อยู่ 140/65 ซอยวิภาวดีรังสิต20 ถนนวิภาวดีรังสิต ลาดยาว จตุจักร
กรุงเทพฯ 10900
โทร 01 250 5988
email pomtaweesak@hotmail.com
www.pomtaweesak.com
การศึกษา
ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต ภาควิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ ม.กรุงเทพ
การแสดงผลงาน
นิทรรศการเดี่ยว "Feeling"/2546 หอศิลป์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
แนวความคิด

วัสดุสิ่งของในชีวิตประจำวันเหล่านี้ต่างก็มีหน้าที่หรือประโยชน์ใช้สอย
ที่แตกต่างกัน ซึ่งเรามักที่จะคุ้นเคยและใช้ประโยชน์ตามความสามารถของสิ่งๆนั้น
ความเคยชินที่เกิดขึ้นกับประโยชน์ใช้สอยของวัตถุในชีวิตประจำวัน
เป็นการใช้ความคิดต่อสิ่งเหล่านั้นในวงจำกัด ถ้าหากเรามองในมุมอื่นที่ต่างไปจาก
ประโยชน์ใช้สอยเดิม ก็จะเกิดการเปิดความคิด และจินตนาการต่อไป

ชื่อผลงาน ลำโพง(Speaker)/2004. เทคนิค สื่อผสม, ขนาดผืนแปร ไม่แน่นอน

หญิงไทยในชุดผ้าถุงสบาเฉียงดู "เอ็กโซติก" กำลังยกแอ่ยกยันเท้าข้างหนึ่งเหยียบแคมเรือกอนโดล่าอีกข้างเหยียบแคมเรืออีแปะ พยายามจะทรงตัวให้อยู่ตรงระหว่างเรือสัญชาติเวนิส-อิตาลีเอนกกับเรือพื้นบ้านไทยๆ ดูท่าทางสภาพสตรีท่านนี้ยังตัดสินใจไม่ได้จะเลือกกระโดดลงเรือลำไหนดี อาการดังกล่าวนี้เปรียบได้กับแนวคิดและวิถีปฏิบัติของสังคมไทยที่ยึดถือกันมาช้านานในบางกรณีก็เป็น ประโยชน์กลายเป็นจุดเด่นของการพัฒนา แต่ในบางด้านความลึกลับประนีประนอมจนเกินไปทำให้สังคมไม่ก้าวหน้าไปทางไหนสักทางอยู่เหมือนกัน

การเมืองการทูตในยุคล่าเมืองขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ไทยต้องพยายามรักษาดุลระหว่าง "เสียส่วนน้อย" เพื่อ "รักษาส่วนใหญ่" ซึ่งหมายถึงไปถึงการเสียดินแดนบางส่วนเพื่อรักษาประเทศทั้งประเทศเอาไว้ และหมายรวมไปถึงการ สูญเสียอัตลักษณ์วัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมหลายอย่างไปในการพัฒนาไปสู่ความศิวิไลซ์แบบตะวันตก

ครั้นมาถึง พ.ศ. ๒๔๔๐ เกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ทุกคนเจ็บปวดกับการเติบโตที่ไร้เสถียรภาพ เกิดกระแส "เศรษฐกิจพอเพียง" ตามกระแสพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผสมกับกระแสชาตินิยมแบบหัวรุนแรงจนถึง พ.ศ. นี้ รัฐบาลกับประชาชนชาวไทย พันวิฤติแล้ว คนทั่วประเทศในทุกวงการถูกระดมด้วยกระแสนิยมผสมบริโภคนิยมอย่างรุนแรง ให้ออกมาจับจ่ายใช้สอยกัน อย่างมือเติบ ดูเหมือนว่า "เศรษฐกิจพอเพียง" จะกลายเป็นอดีตไปแล้ว

ในยุคปัจจุบัน คนไทยถูกกระตุ้นให้ "คิดใหม่ทำใหม่" ถูกส่งเสริมให้รู้จัก "คิดนอกกรอบ" รัฐเสนอสวัสดิ์ที่ทันสมัยและนำเสนอสนับสนุนหลายอย่าง ที่จะผลักดันให้ไทยเป็นศูนย์กลางความเจริญในหลายๆ ด้าน เช่น จะทำให้กรุงเทพฯ เป็นศูนย์กลางแฟชั่นแห่งหนึ่งของโลก

แต่ท่าทีของรัฐบาล หน่วยงานราชการและทัศนคติของสังคมโดยรวมยังมีความล้าหลังและอนุรักษ์นิยมแบบทำลายบรรยากาศ ความคิดสร้างสรรค์อยู่มาก ไม่ว่าจะเป็นการใช้อำนาจในการห้าม การเซ็นเซอร์ การออกกฎหมายและการประณามการแสดงออกทางศิลปะ และวัฒนธรรมในหลายด้านหลายระดับ นับตั้งแต่กรณีขัดแย้งระหว่างศิลปะภาพเปลือยกับของสูงในวงการนาฏศิลป์ การเซ็นเซอร์ฉากเปลือย และความรุนแรงบางอย่างในภาพยนตร์ การออกมาจู้จี้จกจกเรื่องการแต่งตัวของเด็กวัยรุ่น หรือนางแบบแฟชั่นโชว์ที่อวดเรือนร่างอันสวยงาม

โดยมีจะมีเหตุผลว่า ต้องการจัดระเบียบสังคมเพื่อรักษาวัฒนธรรม ศีลธรรมและประเพณีอันดีงาม แต่หารู้ไม่ว่าสังคมไทยได้เปลี่ยนไปมากแล้ว พื้นฐานปัจจัยหลายอย่างทั้งสภาพเศรษฐกิจการเมืองและวัฒนธรรม ได้เปลี่ยนไปจนสุดที่จะหยวนหย่อนคืน การพยายามรักษาวัฒนธรรมเก่าแก่บางอย่าง จึงเป็นได้แค่เพียงพิธีกรรมชั่วคราวบ้างก็เป็นไปได้แค่โชว์ให้นักท่องเที่ยวดูเท่านั้น ไม่ได้เป็นวิถีชีวิต ของชาวไทยแบบปกติสุขในชีวิตจริง

ที่น่าเป็นห่วงก็คือ คนในยุคปัจจุบันโดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ ไม่ได้ได้รับการส่งเสริมให้คิดและทำงานสร้างสรรค์แต่จะถูกกระตุ้นให้ เป็นผู้บริโภคเสียมากกว่า ในขณะที่ช่องทางการแสดงออกทางศิลปะและวัฒนธรรมยังถูกปิดกั้นควบคุมและยังไม่ได้ได้รับการส่งเสริมอย่างจริงจังและยั่งยืน จะคิดทำอะไรนอกกรอบรอยผิดไปจากผู้ใหญ่ก็โดนเซ็นเซอร์ทันที พักหลังๆ คนทำงานสร้างสรรค์จึงต้องทำความเคยชินกับการ เซ็นเซอร์ตัวเองเสียก่อนที่จะออกมาแสดงออกอื่นๆ เช่น การเที่ยวกลางคืน การดื่มและเสพของมีเมา การเล่นเกมส์ และการพนัน การมีสุ่มแต่งและแข่งรถ การมีเพศสัมพันธ์และการยกพวกตีกัน ที่ทุกคนเห็นว่าเป็นเรื่องปกติ ก็ถูกล้อมกรอบเข้มงวดหนัก ขึ้นทุกที แต่ในขณะที่เดียวกันสังคมไทยและรัฐไทยก็ยังไม่มีความก้าวหน้า ทางเลือกใหม่ๆ ที่มากเพียงพอให้กับคนรุ่นใหม่และไม่ใหม่เหล่านี้เลย

เว็บไซต์ที่เต็มไปด้วยสื่อลามก การขายสินค้าและเกมส์ เว็บไซต์เกี่ยวกับสาระและความรู้ที่เป็นภาษาไทยก็ยังมีน้อย ที่เป็นภาษาต่างประเทศก็ยังคงเป็นปัญหากับคนไทยส่วนใหญ่ที่ไม่สามารถเข้าถึงภาษานั้นๆ ได้

สื่อโทรทัศน์ที่มีสาระความรู้ยังมีน้อย แต่ท่วมท้นไปด้วยโฆษณาขายของและความบันเทิง ซึ่งในกรณีของความบันเทิงก็ควรจะดีต่อสุขภาพจิต แต่ยังไม่ส่งเสริมสังคมแห่งความรู้เท่าไร

อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์โตวันโตคืน แต่หนักไปทางโฆษณาสินค้า การสอนให้รวย เน้นให้สวยหล่อและซื้อของเก่งขึ้น เรื่องความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ยังมีน้อยเกินไป

ในขณะที่การเติบโตของสวนสาธารณะ สนามกีฬาท้องถิ่น ห้องสมุด พื้นที่สำหรับคนรักดนตรี หอศิลป์และพิพิธภัณฑ์ ยังไม่มี ความคับหน้ที่ท่าพอใจ พื้นที่ทางสังคมเหล่านี้ไม่ได้รับการเหลียวแลเพราะรัฐยังไม่ให้ความสำคัญจำเป็น และเอกชนยังเห็นว่าพื้นที่ เหล่านี้ยังเป็นธุรกิจที่ไม่ทำกำไรมหาศาล มิฉะนั้นปัญหาของพื้นที่เหล่านี้คงจะพลิกกลับไปในด้านตรงกันข้าม

ทั้งรัฐและสังคมไทยต่างมีลักษณะร่วมกันอยู่อย่างหนึ่งก็คือ ท่าทีที่ถือหลักอิเลื่อระหว่าง กระแสนุรักษ์นิยมชาตินิยมต่อต้าน ความเป็นอื่นที่ไม่เป็นไทย กับกระแสสากลอยากทันสมัยเมื่อความเป็นไทยที่คร่ำครึ หากมองในแง่ดีนี่คือพลังที่มาคัดจางกันไม่ให้สังคมล้าไป ด้านใดด้านหนึ่งจนสุดตัว แต่ในแง่ร้ายหากว่าพยายามประคองตัวให้อยู่ตรงกลางจนเกินไป ระวังว่าจะไม่ก้าวหน้าไปทางไหนสักทางหนึ่ง ดังนั้น การเปิดกว้างให้มีการวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างเสรีในบรรยากาศแบบวิชาการหรือบรรยากาศแบบมิตรภาพน่าจะเป็นหนทางในการหาคำตอบที่ดี ผู้มีอำนาจไม่ควรจะใช้อำนาจเข้ามาตัดล้นเข้ามาห้าม บังคับหรือชี้นำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทางศิลปวัฒนธรรม

การแทรกแซงของอำนาจรัฐมิให้เห็นในประวัติศาสตร์มากมาย ช่วงก่อนและระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ ในเยอรมนี ฮิตเลอร์ และพรรคนาซีเริ่มมีอำนาจใน พ.ศ. ๒๔๗๖ พวกเขาสั่งปิดสถาบันศิลปะหัวก้าวหน้าอย่าง บาวเฮาส์ (Bauhaus) ศิลปินที่ทำงานในแนว สมัยใหม่พากันอพยพออกนอกประเทศ ฮิตเลอร์และนาซีส่งเสริมศิลปะรูปแบบประเพณีที่ช่วยโฆษณาชวนเชื่อให้รัฐและโจมตีศิลปะสมัยใหม่ ว่าเป็นศิลปะที่เสื่อมทราม นอกจากนี้ยังมีการเผาหนังสือที่ค้านกับความคิดของรัฐไปหลายแสนเล่ม ผลปรากฏว่าเยอรมนีและยุโรปหลาย ประเทศในช่วงนั้นเกิดอาการ "สมองไหล" นักคิดนักสร้างสรรค์หนีไปอยู่อเมริกา ทำให้อเมริกากลายเป็นศูนย์กลางทางศิลปวัฒนธรรมร่วม สมัยของโลกไปเลย

กรณีความตึงเครียดคอมมิวนิสต์ในไทย โดยเฉพาะในช่วงพุทธทศวรรษ ๒๔๙๐-๒๕๒๐ หรือในกรณีความรุนแรงในสามจังหวัดภาคใต้ การปราบปรามคนไทยที่คิดเห็นและทำตัวต่างไปที่รัฐกำหนด การพยายามบีบบังคับให้ทุกคนต้องคิดและทำเหมือนกัน การต่อต้านความหลากหลายทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ในสมัยรัฐบาลของนายกรัฐมนตรี จอมพล แปลก พิบูลสงคราม รัฐบังคับให้คนไทยทุกคนแต่งกายแบบตะวันตก แม้แต่ชาวมุสลิมที่มีวัฒนธรรมเฉพาะที่เข้มแข็งก็ถูกบังคับให้ทำตาม สิ่งเหล่านี้มีแต่จะยิ่งผลักดันคนหนีห่างไปจากรัฐและความเป็นไทยที่พวกอนุรักษนิยมพยายามจะเน้นย้ำ

ใน "โหมโรง" ภาพยนตร์ที่คนในทททช่นทุกวงการ นับตั้งแต่ศิลปินหัวก้าวหน้าไปจนถึงข้าราชการ ปัญญาชนและนักการเมืองอนุรักษนิยมต่างก็ชื่นชมสรรเสริญ ถ้าดูให้ดีๆ จะพบว่าศัตรูที่มาทำลายวัฒนธรรมไทยดนตรีไทยประเพณีนั้น ไม่ใช่ "ความเป็นตะวันตก" โดยตัวมันเองโดดๆ

แต่ศัตรูที่แท้จริงคือ รัฐและอำนาจนิยมที่พยายามจะรณรงค์บังคับให้ทุกคนเป็นเหมือนกัน พยายามกำจัดความหลากหลายทางวัฒนธรรม อย่างลึ้มว่า "ศร" พระเอกในเรื่องเคยเป็นขบถต่อชนบของดนตรีไทยมาก่อน พอถึงยุคสมัยที่กระแสนดนตรีตะวันตกเริ่มแพร่ระบาดเข้ามา ศรที่กลายเป็น "ท่านครู" ก็ยังเปิดใจกว้างเห็นว่าดนตรีสมัยใหม่นั้นเป็นพันธมิตรทางศิลปะ แต่ที่ท่านครูและดนตรีไทยต้องมาดะกะกำลำบากก็เพราะต้องเผชิญกับอำนาจรัฐ ที่รังเกียจของเก่าไทยและต้องการปรับให้ไทยเป็นสมัยใหม่อย่างฝรั่งแบบยัดเยียด

ในยุคปัจจุบัน หากรัฐบาลและหน่วยงานราชการหรือบรรดาหน่วยงานเอกชนที่รับเอานโยบายของรัฐไปปฏิบัติ พยายามที่จะบังคับให้คนไทยเป็นอนุรักษนิยมจนเกินไปก็ไม่ถูกต้อง แต่จะมุ่งพัฒนาจนลืมหองเหง้าก็จะเป็นการทำที่ผิดพลาด รัฐควรจะใช้อำนาจในการส่งเสริมอุปถัมภ์ (แต่ห้ามบังคับชี้นำ) ให้เกิดช่องทางการแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์และศิลปวัฒนธรรมให้มากและหลากหลาย ให้สังคมมีทางเลือกมากๆ และยิ่งเมื่อส่งเสริมการติดอาวุธทางสติปัญญาในการศึกษาทั้งในและนอกระบบ ความเป็นไทยแบบร่วมสมัยก็จะกำเนิดขึ้นอย่างยั่งยืนเป็นแน่ได้โปรดอย่าลื้มว่าสังคมที่เป็นอนุรักษนิยมจนเกินไป สังคมที่เต็มไปด้วยบรรยากาศแห่งการปิดกั้นบังคับและการตั้งกฎเกณฑ์ที่ล้าหลัง ไม่ใช่สังคมที่เอื้อต่อการเติบโตของปัญญาชนและนักสร้างสรรค์เลย ปัญญาชนไม่เกิด นักสร้างสรรค์ไม่โต บรรยากาศแห่งความคิดสร้างสรรค์ไม่มี แล้วเมืองแฟชั่นของโลกจะเป็นไปได้ได้อย่างไร เมืองไทยจะเป็นศูนย์กลางอะไรดีๆ ของภูมิภาคนี้ได้อย่างไร แล้วคนไทยจะเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันไปได้ได้อย่างไรกัน

เมื่อตอนไทยเผชิญวิกฤติเศรษฐกิจ มีการพูดกันมากในเรื่อง "การเปลี่ยนวิกฤติให้เป็นโอกาส" แต่ในยุคปัจจุบันนี้ดูเหมือนว่า สังคมไทยน่าจะเป็นสังคมที่เปิดกว้างมากขึ้น ความเป็นไปได้ในทางดีๆ มากขึ้น น่าจะมีโอกาสมากขึ้น ขอแต่ว่าผู้มีอำนาจอย่าได้ "เปลี่ยนโอกาสให้เป็นวิกฤติ" เท่านั้นเอง (สำนวน "เปลี่ยนโอกาสให้เป็นวิกฤติ" ผู้เขียนขอยืมมาจาก รศ.ดร.ไชยันต์ ไชยพร)

ภาพที่ ๑

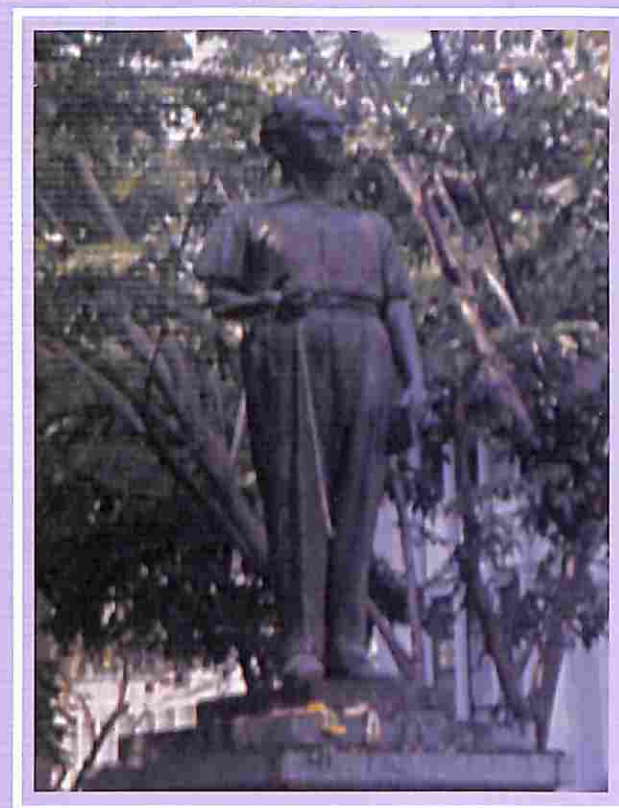
ภาพ เก็บเรอได้จากคาราโอเกะ นำออกแสดงเมื่อปี ๒๕๔๒ โดย ปรีทรรศ หุตางกูร
แสดงถึงการปะทะกันระหว่างวัฒนธรรมท้องถิ่นกับความสมัยใหม่

ภาพที่ ๒

ภาพหนึ่งในผลงานชุด ๑๒ เหตุผลทำไมคนไทยถึงไม่กลัวโลกาภิวัตน์ โดย สุธี คุณาวิชยานนท์
ในภาพแสดงถึงวันสัปดาห์ออกในฉบับใหม่ หญิงไทยกำลังทรงตัวระหว่างเรือคอนโดลากับเรืออีแปะ

- 1 ตีพิมพ์ครั้งแรกในคอลัมน์ศิลปวัฒนธรรม สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ปีที่ 50 ฉบับที่ 47 สุกร 16 - พฤษหส์บดี 22 เมษายน 2547
- 2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาทฤษฎีศิลป์ คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

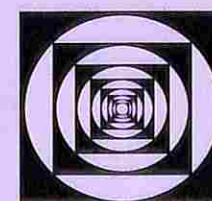

ขอขอบพระคุณ

ดร.นฤมล โชติเวช ประธานในพิธีเปิด
ศาสตราจารย์ธนะ เลากัยกุล คณบดี คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและ ภาพพิมพ์
อาจารย์ อัมฤทธิ์ ชูสุวรรณ หัวหน้าภาควิชาจิตรกรรม
อาจารย์ สุธี คุณาวิชยานนท์
คณาจารย์ประจำภาควิชาจิตรกรรมทุกท่าน
คุณ อุทัย พิริยะเกียรติสกุล
คุณ จิตรลดา สิงห์คำ
บริษัท นานมี (กรุ๊ป) จำกัด
เจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการทุกท่าน
เพื่อนๆ พี่ น้อง ทุกคน
และ บุพการีของพวกเราทั้ง 8 คน

บริษัท นานมี (กรุ๊ป) จำกัด

Square Print '93 Co. Ltd.